

"HILJAISTA KUIN KIRJASTOSSA"

Lea Toivola

60-luvun ilmapiirin vapautumiseen kuului, että kirjastoista kannettiin pois HILJAISUUS-kyltit, jotka nutturatädiä kuiskausvalvonnassa olivat aiempia sukupolvia traumatisoineet.

Kirjastonhoitaja sai mainetta moderniuudestaan, kun hän pukeutui maripaitaan ja rauhoitteli lapsiperheen äitiä: "Kirjastossa Ei TARVITSE olla hiljaa."

Muoti on kuitenkin muuttunut: kirjastoarvioinnin asiakaskyselyssä useampi asiakas valitti, että Opiskelijakirjastossa on liikaa hälyä, kun muut asiakkaat keskustelevat ja kännykät soivat ja niihin puhutaan äänekkäästi.

Näin kirjoitti valtio-opin jatko-opiskelija: "Suuri ongelma pirisevät kännykät (ihmiset eivät edes vaivaudu hiljentämään soittoaäntä) ja suuriääninen pulina...Työskentelyrauhaa usein vaikea saada!"

Lääkieteen pääsykokeisiin lukeva taas totesi: "...tietokoneilla lähes joka päivä työskentelevät ja välillä kyseisillä paikoilla lukevat...keskustelevat ja nauravat ääneen..."

"Opiskelijat joutuvat toimimaan poliiseina toisilleen saadakseen työrauhaa", valitti jatko-opiskelija (ei ainetta) mutta jatkoi maltillisemmin: "Kohtuullinen keskustelu on toki ok, mutta tapaamiset pitäisi järjestää muualle."

Perussyy tilanteeseen on kuitenkin siinä, että Opiskelijakirjaston lainaamokerros on yhtä avointa tilaa. Myöskään kokoelmakerros ei ole tarkoitettu varsinaiseksi lukusaliksi, vaan siellä liikkuu virkailijoita kärryineen hyllyttämässä kirjoja.

Tulevissa kirjastotilojen suunnitelmissa kokemukset toivottavasti hyödytetään.

Samaan aikaan on päinvastaista työtä tarjolla myös kirjastojen imagotyöryhmälle. Nimittäessään Manchester Unitedin jalkapallostadionia hiljaisuuden takia "maailman suurimmaksi kirjastoksi" Veikkaaja-lehden (47/20.11.2000) toimittaja oli myöhässä kuin eiliset doping-uutiset.

Kirjastojen äänimaailma on vuosien mittaan muuttunut: eivät vain kännykät esitä mitä erilaisimpia musiikkikappaleita, vaan tassut vinkuvat, turvaportit piippaavat, sormet napsuttavat näppäimiä, kolikot kilisevät kassakoneisiin, ilmanvaihto humisee. Onneksi on myös perinteisiä ääniä: kirjakärret kolisevat ja rämisevät, askeleet kopisevat ja läpsyvät ja vauvat huutavat...

Monet ihmiset viihtyvät tällaisessa ympäristössä ja tuntevat olevansa keskellä elämää. Sanontatavan "Täällähän on kuin kirjastossa" voisi taitava mainosmies muuttaa positiiviseksi mielikuvaksi tyyliin "Enemmän tarjouksia kuin Itäkeskuksessa".

Toisaalta hiljaisuuden ei tarvitse merkitä tunnelman puutetta. Sillä miksi muuten ihmiset hakeutuvat retrettiin? Ja kai kesäaamunakin on tunnelmaa jo silloin, kun linnut eivät ole aloittaneet? Miksei kaupungin keskelläkin olisi paikkoja, joissa vallitsee hiljaisuus?

Kirjaston valttikorttina voisi olla se, että siellä olisi monenlaisia tiloja: asiakas voisi valita,

haluaako hän rauhassa lukea tai työskennellä päätteen ääressä, vai keskustella muiden kanssa. Ehkä kännykkään kailottajillekin olisi oma huone kuten muinoin tupakoitsijoille?